

Kommunstyrelsens sammanträde

2019-02-27

Ärende	
15	Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Ljusnarsbergs kommun, Skolinspektionen
Egna anteckningar	

Bos § 34

Dnr KS 0023/2019

**Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i
Ljusnarsbergs kommun, Skolinspektionen****Ärendebeskrivning**

Skolinspektionen har inkommit beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i kommunen daterad den 4 februari 2019. Skolinspektionen förelägger kommunen med stöd av Skollagen kap 26 §§ 10 och 27 att vid vite av 1 000 000 kronor senast den 26 augusti 2019 vidta åtgärder för att påtalade brister. De vidtagna åtgärderna skall senast den 26 augusti 2019 skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolchef Andreas Lundholm redovisar förslag till åtgärdsplan daterad den 7 februari 2019.

Skolchef Andreas Lundholm föredrar ärendet.

Förslag

Ordförande Ulla Kalander-Karlsson (S) föreslår bildnings- och sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att uppdra åt skolchef Andreas Lundholm upprätta förslag till skriftlig redovisning till Skolinspektionen. Vidare föreslås kommunstyrelsen besluta att ge bildnings- och sociala utskottet rätt att besluta om att anta skriftlig redovisning till Skolinspektionen vid sammanträde den 14 augusti 2019 och att redovisningen av vidtagna åtgärder skall redovisas för kommunstyrelsen vid sammanträde den 28 augusti 2019.

Bildnings- och sociala utskottets förslag

Bildnings- och sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta enligt föreliggande förslag.

Rutin för anmälan till huvudman vid diskriminering och/eller kränkande behandling

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Om ett barn eller en elev anser sig utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om detta skyldig att anmäla detta till förskolechef eller rektor. Diskrimineringslagen (2008:567)

Anmälningsskyldigheten inträder direkt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det finns inga begränsningar i lagtexten om att enbart allvarliga fall eller de fall som förskolechef eller rektor anser att huvudmannen bör ha kännedom om ska anmälas till huvudmannen. Alla uppgifter om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier ska enligt bestämmelsens ordalydelse anmälas till huvudmannen. Huvudmannens ansvar är att se till att det bedrivs ett förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i framtiden.

- Varje förskolechef eller rektor ansvarar för att det utarbetas rutiner i deras verksamhet för hur personalens anmälningsskyldighet ska hanteras så förskolechef eller rektor snarast får vetskap om att ett barn eller en elev känt sig kränkt. Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Anmälningsskyldigheten gäller även om ett barn eller en elev upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av någon i personalen.
- När förskolechef eller rektor har fått kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkning/trakasserier ska detta snarast anmälas till huvudmannen. Det sker i först steget i ett samtal med skolchef som informerar utskottets ordförande.
- Anmälan görs sedan på blankett Anmälan om upplevd diskriminering och/eller kränkande behandling, se följande sida. Förskolechef eller rektor ansvarar för att verksamhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling följs i det enskilda fallet.
- Blanketten skickas i pappersform, i slutet kuvert, till skolchef.
- Skolchef ansvarar för att anmälningarna sammanställs och rapporteras till utskottets ordförande. Sammanställningen tas också upp vid varje utskottsmöte.

Anmälan om upplevd diskriminering och/eller kränkande behandling

vid

Ansvarig förskolechef eller rektor ska anmäla till huvudman när en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering och/eller kränkande behandling på denna blankett.

Förskolechef eller rektors namn: _____

Barnets eller elevens namn: _____

Personnummer: _____

Datum för händelsen: _____

Kränkningen gjordes av:

Datum då personal fick kännedom om händelsen: _____

Datum då förskolechef eller rektor fick kännedom om händelsen:

Datum då utskottets ordförande fick kännedom om händelsen: _____

Datum då utredning av händelsen påbörjades: _____

Anmälan skickas i slutet kuvert till skolchef.

Obs! All dokumentation i detta ärende ska sedan sparas och diarieföras hos förskolechef / rektor.

2019-02-20

Åtgärdsplan

Mot bakgrund av den utredning som genomförts av Kyrkbacksskolans organisation och ledning samt skolinspektionens beslut vid riktad tillsyn föreslås följande övergripande åtgärder. Uppföljning av åtgärdsplanen rapporteras till KS.

Mål	Åtgärd	Ansvarig	Tidplan	Status
1. Utveckla förutsättningarna för rektor att vara pedagogisk ledare	1.a Organisationsförändring från en till två skolenheter på Kyrkbacksskolan.	Skolchef	klart juni 2019	
	1.b Rekrytering av två rektorer.	Skolchef	februari-april 2019	Påbörjad
	1.c Framtagande av resursfördelningsmodell för skolan.	Skolchef/ekonomichef	klart juni 2019	
	1.d Säkerställa att rektor har administrativt stöd.	Skolchef	klart juni 2019	
2. Tydliggöra och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2.a Ta fram årsagenda för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar alla nivåer i styrkedjan.	Skolchef/rektor	februari-mars 2019	Påbörjad
	2.b Genomföra och dokumentera en nulägesanalys med avseende på både resultat och trygghet/studiero.	Rektor (tillsammans med personalen)	februari-mars 2019	
	2.c Planera och genomföra utvecklingsåtgärder.	Rektor (tillsammans med personalen)	mars-maj 2019	

<p>3. Tydliggöra roller och ansvarsfördelning</p>	<p>3.a Omorganisation av arbetslag inom skolenheterna. 3.b Framtagande av uppdragsbeskrivningar för olika tjänster. 3.c Revidering av delegationsordningen för bildningsverksamhet 3.d Uppdatering av befintliga rutiner och formaliadokument.</p>	<p>Skolchef/rektor</p>	<p>klart juni 2019</p>	
		<p>Skolchef</p>	<p>klart juni 2019</p>	
		<p>Skolchef</p>	<p>mars-april 2019</p>	
		<p>Rektor</p>	<p>mars-april 2019</p>	
<p>4. Säkerställa trygghet och studiero</p>	<p>4.a Värdegrundsarbete som involverar elever, föräldrar och personal. 4.b Uppdatering av likabehandlingsplan. 4.c Säkerställa processen för avstängningsärenden och rutin för anmälan av diskriminering och kränkning.</p>	<p>Rektor</p>	<p>mars-maj 2019</p>	
		<p>Rektor</p>	<p>februari-mars 2019</p>	<p>Påbörjad</p>
		<p>Skolchef</p>	<p>februari 2019</p>	<p>Rutin för anmälan beslutad i BOS, 190212</p>
<p>5. Utveckla undervisning och lärande</p>	<p>5.a Uppdatera rutiner för anpassningar och särskilt stöd 5.b Planera och genomföra utvecklingsåtgärder (utifrån systematiska kvalitetsarbetet).</p>	<p>Rektor (tillsammans med elevhälsan) Rektor (tillsammans med personalen)</p>	<p>februari 2019 mars-maj 2019</p>	<p>Påbörjad</p>

Skolinspektionen

2019-02-04
Dnr 43-2018:8767

1 (12)

Ljusnarsbergs kommun

kommun@ljusnarsberg.se

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2019 -02- 0 5
Diarietitletning Dnr KS 0023/2019- 1

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Ljusnarsbergs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Ljusnarsbergs kommun att vid vite av 1 000 000 kronor senast den **26 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Ljusnarsbergs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Ljusnarsbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen fullgör de uppgifter och det ansvar som följer av huvudmannskapet. (1 kap. 9 §, 2 kap. 8-8a och 34 2 st. §§, 4 kap. 8 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)
- Huvudmannen ser till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever, samt tar emot anmälningar om kränkande behandling från rektorer. (6 kap. 6-10 §§ skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden)

Åtgärder

Huvudmannen ska se till att fullgöra de uppgifter och det ansvar som följer av huvudmannskapet. I detta ingår att:

- Huvudmannen ska se till resultaten inom förskoleklassen och grundskolan följs upp. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.

- Huvudmannen ska se till att, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera slutsatserna av analysen samt de beslutade åtgärderna.
- Huvudmannen ska se till att planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen ska dokumenteras.
- Huvudmannen ska se till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och att anmälningar om kränkande behandling från rektorn tas emot.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister i Ljusnarsbergs kommuns styrning och ledning av förskoleklassen och grundskolan. I Ljusnarsbergs kommun finns det en grundskola, Kyrkbacksskolan. Kyrkbacksskolan har under flera år saknat kontinuitet i ledarskapet då rektorer har slutat. Det har även förekommit byten av bildningschefer. Kunskapsresultaten för Kyrkbacksskolan är låga. Av nationell statistik över terminsbetyg och slutbetyg, våren 2018, framgår att 46,2 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kunskapskraven i alla ämnen jämfört med 77,1 procent i riket, motsvarande siffra för årskurs 9 var 52,4 procent jämfört med rikets 75,6 procent (se bilaga). Trots att Kyrkbacksskolan visat låga kunskapsresultat under flera år och flera byten av rektorer och något byte av bildningschef har gjorts så har huvudmannen inte tagit ett aktivt ansvar för att styra och leda grundskoleverksamheten i kommunen. Huvudmannen har förvisso efterfrågat information från Kyrkbacksskolan såsom kvalitetsredovisningar från rektorn, men när dessa uteblivit har inte huvudmannen på eget initiativ samlat in och följt upp och analyserat verksamhetens resultat i tillräcklig omfattning.

Tillsynen visar vidare att det finns dokumenterade rutiner för hur huvudmannens och grundskolans kvalitetsarbete ska genomföras, men att de inte fungerar i praktiken. Exempelvis finns det en cykel för olika aktiviteter som ska göras under året, liksom formulerade kvalitetsmål på kommunnivå för grundskolan. Dock visar bristen på ledning och styrning flera exempel på att dessa rutiner inte fungerar.

Huvudmannen följer inte i tillräcklig omfattning upp resultat avseende förskoleklassen och grundskolan i förhållande till nationella mål. Uppföljning av förskoleklassens verksamhet saknas. De resultat som följs upp, främst resultat av nationella prov i årskurs 6 och 9, analyseras inte mer än översiktligt och dokumenteras inte. Vidare har inte huvudmannen följt upp elevernas trygghet det senaste året eller säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. I och med att det finns brister i uppföljning och analys av resultat för förskoleklass och grundskola saknas förutsättningar att planera för och besluta om ändamålsenliga utvecklingsåtgärder. Ett samlat dokumenterat kvalitetsarbete för Kyrkbacksskolan saknas för läsåret 2017/2018. Kvalitetsredovisning för läsåret dessförinnan, 2016/2017, sammanställdes och behandlades av kommunstyrelsen först ett läsår senare (maj-juni 2018). För att en huvudman ska få till stånd ett långsiktigt och uthålligt systematiskt kvalitetsarbete är dokumentation en förutsättning. Brister inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete i förskoleklassen och grundskolan konstaterades även i Skolinspektionens beslut den 8 april 2015 (dnr 43-2014:8076) samt i kommunbeslutet

den 20 maj 2010 (dnr 43-2009:3889). Att brister inom samma område åter konstateras vid Skolinspektionens besök i november 2018 är allvarligt.

I Skolinspektionens tillsynsbeslut för Kyrkbacksskolan i december 2018 (dnr 41-2018:9475) konstaterades brister i styrning och utveckling av skolverksamheten. Skolenheten har under lång tid saknat ett kontinuerligt och uthålligt kvalitetsarbete, bland annat beroende på täta rektorsbyten. I beslutet konstaterades också att skolan behöver ha en styrning och ett kvalitetsarbete med fokus på långsiktig utveckling. Skolinspektionens tillsyn visade utöver låga kunskapsresultat även att det finns elever som upplever skolmiljön som otrygg och det saknas gemensamma och väl förankrade rutiner och förhållningssätt för att skapa trygghet. I beslutet konstaterades också att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling på skolenheten.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att huvudmannen måste förbättra sin ledning och styrning av grundskoleverksamheten i Ljusnarsbergs kommun. Huvudmannen behöver också säkerställa ändamålsenliga rutiner för att få till stånd ett kontinuerligt, långsiktigt och systematiskt kvalitetsarbete där skolenhetens resultat följs upp, analyseras och åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten. Detta inte minst mot bakgrund av att elevernas kunskapsresultat är mycket låga i jämförelse med rikets. Huvudmannen behöver också säkerställa att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och att huvudmannen tar del av sammanställningar av eventuella kränkingsanmälningar från rektorn.

Föreläggande vid vite

Styrning och utveckling av utbildningen

Huvudmannens styrning och ledning samt systematiska kvalitetsarbete

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister i huvudmannens styrning och ledning av förskoleklassen och grundskolan. Trots mycket låga kunskapsresultat på Kyrkbacksskolan under lång tid och flera byten av rektorer och byte av bildningschefer har huvudmannen inte tagit det ansvar som följer av huvudmannaskapet. Vidare uppfyller inte huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för förskoleklass och grundskola författningarnas krav. Huvudmannen följer i viss uträkning upp kunskapsresultat för grundskolan, uppföljning av förskoleklassens verksamhet saknas dock helt. Elevernas upplevelse av trygghet har inte följts upp i varken förskoleklass eller grundskolan det senaste året. Brister i uppföljningen medför att det saknas underlag för en fullständig analys av verksamhetens utvecklingsområden som i sin tur kan utgöra underlag för beslut om utvecklingsåtgärder. De kunskapsresultat som faktiskt har följts upp har inte analyserats mer än översiktligt, och dokumentation av kvalitetsarbetet saknas. Då det ytterst är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarnas krav behöver huvudmannen aktivt samla in information om verksamhetens förutsättningar och resultat. Detta är av stor vikt särskilt mot bakgrund av att kunskapsresultaten i huvudmannens grundskola varit låga i flera år i förhållande till riket och att Skolinspektionens tillsyn av Kyrkbacksskolan nyligen visat att det finns elever som upplever skolmiljön som otrygg. Bristerna får till följd att huvudmannen saknar information för att säkerställa att

verksamheten bedrivs utifrån kraven i skollagen och andra författningar. Därmed finns en risk att de nationella målen inte uppfylls och att elevernas kunskapsutveckling äventyras.

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen, föreskrifter som meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Enligt förarbetena till skollagen gäller de grundläggande principerna för skolans ansvarsfördelning oavsett om huvudmannen är staten, en kommun, ett landsting eller en enskild huvudman. En huvudman får inte förhålla sig passiv om den genom uppföljning och utvärdering upptäcker brister i verksamheten utan måste vidta de åtgärder som krävs (prop. 2009/10:165 s. 247 och 248). Enligt förarbetena har också huvudmannen det yttersta ansvaret för att dess personal följer reglerna (prop. 1990/91:18 s. 31). Eftersom allt ytterst utgår från huvudmannens beslut kan huvudmannen aldrig avhända sig det övergripande ansvaret. Skollagens bestämmelser förutsätter således att huvudmannen också anställer en rektor som har kunskaper om skolans styrning och kan företräda huvudmannen på ett tillfredställande sätt (prop. 2009/10:165 s. 248). Vidare framgår av skollagen att huvudmannen ansvarar för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 304) betonas att syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring. Det anges vidare (s. 306) att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98 s. 11, 16 och 27) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, framgår att systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. I ett längre perspektiv är dokumentation en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen. Vidare framgår att skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att huvudmän systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Vidare framgår att en viktig uppgift för huvudmannen är att se till att såväl det egna som enheternas kvalitetsarbete genomförs i enlighet med skollag, läroplan och andra författningar. För att kunna följa upp hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen är det också viktigt att huvudmannen dels gör egna undersökningar, dels samlar in underlag från enheterna.

Huvudmannen tar inte ett övergripande ansvar för förskoleklassen och grundskolan. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att när det gäller skolverksamhetens förutsättningar, frågar inte huvudmannen aktivt hur exempelvis tillgång till olika resurser ser ut, utan reagerar istället på signal om det är något som avviker i inskickade redovisningar. Intervjuade personer uppger vidare att huvudmannens årshjul med kvalitetsredovisningar inte har fungerat de senaste två åren. Utskottet har påpekat för kommunstyrelsen att utskottet behöver få in kvalitetsredovisningar från Kyrkbacksskolan, men har inte fått in dem. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger vidare att utskottet befinner sig i ett vacuum eftersom det saknas rektor och tjänstemän som kan sammanställa och analysera resultaten. De uppger vidare att det inte heller är politikernas uppgift att göra detta arbete utan det måste skötas av tjänstemännen som kan detta. I kompletterande svar från huvudmannen framgår att huvudmannen förlitar sig på verksamheten och att den delger huvudmannen regelbundna rapporter och uppföljningar. Vidare framgår att de rapporter som huvudmannen fått presenterade för sig, inte har visat på de brister som uppenbarligen funnits på Kyrkbacksskolan, utan tvärtom så har huvudmannen fått intrycket att verksamheterna är på rätt väg och att det fungerar bra. Det framgår även att politiker i utskottet under en längre tid efterfrågat en förbättrad styrning och uppföljning av Kyrkbacksskolan.

Huvudmannen följer inte upp resultat avseende förskoleklassens verksamhet. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att de inte har tagit del av någon redovisning avseende förskoleklassens verksamhet det senaste året. Kommunchefen uppger att ingen rapportering har gjorts till huvudmannen avseende förskoleklassens verksamhet.

Huvudmannen följer inte upp kunskapsresultat för årskurs 3. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att de inte har tagit del av någon redovisning avseende kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven för årskurs 3 för vårterminen 2018. Utskottet tror att de genom förvaltningen fått information om resultat på nationella prov för årskurs 3 för vårterminen 2018. Kommunchefen uppger att utskottet fick sådan information i september 2018.

Huvudmannen har gjort viss uppföljning av kunskapsresultat för årskurs 6 och 9 men har inte gjort någon analys av uppföljda resultat. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att de har tagit del av resultat för nationella prov i årskurs 6 och 9. Utskottet har också fått information om vissa kunskapsresultat muntligen för årskurs 6 och 9. Kommunchefen uppger att slutbetyg och meritvärde för årskurs 9 för vårterminen 2018 rapporterades till utskottet i september 2018. Kommunchefen är inte säker på om resultat för årskurs 6 rapporterades till utskottet. Den tillförordnade rektorn och en av de biträdande rektorerna för Kyrkbacksskolan, uppger att kunskapsresultat för årskurs 6 och 9 inte har analyserats på skolnivå. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att inga slutsatser och analyser har gjorts på huvudmannanivå avseende de resultat som utskottet har tagit del av avseende årskurs 6 och 9. Kommunchefen uppger att elevers kunskapsresultat inte bara diskuterades i utskottet utan även i kommunstyrelsen. Kommunchefen uppger vidare att de diskussioner som fördes kring främst kunskapsresultat för årskurs 9 inte dokumenterades. Kommunchefen uppger att han under hösten 2018 varit på Kyrkbacksskolan och tagit del av översikter av elevernas kunskapsresultat i olika

ämnen. Dock var detta inte något som sammanställdes eller analyserades av kommunchefen. Kommunchefen berättar att det som konstaterades vid uppföljningen var att elevernas kunskapsresultat på Kyrkbacksskolan fortfarande är för låga.

Huvudmannen följer inte upp tryggheten i förskoleklassen och grundskolan. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att de inte har någon kännedom om hur tryggheten är för eleverna på Kyrkbacksskolan. De uppger att det inte gjordes någon trygghetskartläggning på skolan det senaste läsåret. Utskottet har emellertid efterfrågat sådan information. Tillförordnad rektor för Kyrkbacksskolan uppger att det efter Skolinspektionens tillsyn har gjorts en förnyad kartläggning av tryggheten på Kyrkbacksskolan och att denna framöver kommer att sammanställas och analyseras.

Ett dokumenterat kvalitetsarbete avseende förskoleklassen och grundskolan saknas på huvudmannanivå. Skolinspektionen har inför tillsynen fått ta del av senast upprättade kvalitetsredovisning för Kyrkbacksskolan som är för läsåret 2016-2017. I övrigt har huvudmannen inte inkommit med någon mer aktuell kvalitetsredovisning avseende Kyrkbacksskolan. Kommunchefen uppger att Kyrkbacksskolan arbetar med att ta fram en kvalitetsredovisning för läsåret 2017-2018.

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte ser till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling samt att huvudmannen inte tar emot anmälningar om kränkande behandling från rektorn. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen inte efterfrågat information om arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling eller sett till att sådant arbete bedrivs. Vidare visar utredningen att Kyrkbacksskolan plan mot kränkande behandling saknar utvärdering av fjolårets trygghetsarbete samt en kartläggning som ska ligga till grund för det här läsårets trygghetsarbete. Sammantaget kan bristerna inom detta område leda till otrygghet och att respekten för allas lika värde inte upprätthålls.

Skollagen anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98 s. 27) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, framgår att andra områden för huvudmannen att följa upp än elevernas kunskapsresultat, är exempelvis enheternas arbete med att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

Huvudmannen följer inte upp att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att de inte följer upp att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Kommunchefen uppger att planen mot kränkande behandling har uppdaterats för detta läsår men att han inte har tagit del av den. Som beskrivits ovan har det först efter Skolinspektionens tillsyn av Kyrkbacksskolan gjorts en

kartläggning av elevernas upplevelse av tryggheten på skolan. Enkätsvaren kommer framöver att sammanställas och analyseras.

Huvudmannen har inte tagit emot några anmälningar om kränkande behandling från rektorn. Representanter för bildnings- och sociala utskottet uppger att kränkingsanmälningar kommer till rektorn men sammanställningar går inte vidare till utskottet. Utskottet har inte heller efterfrågat eventuella kränkingsanmälningar från rektor, utan de har utgått från att det inte varit några kränkningar. De uppger vidare att rapporteringen av kränkingsanmälningar inte fungerat sedan januari 2018. Exempelvis har huvudmannen inte fått kännedom om signaler om allvarliga kränkningar som uppmärksammades i samband med Skolinspektionens tillsyn av Kyrkbacksskolan. Tidigare rektorn för Kyrkbacksskolan uppger att någon formell kränkingsanmälan inte upprättades i det ärendet av rektorn då hon uppfattat det som att det inte finns någon formell väg för att anmäla kränkningar till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av grundskolans senast uppdaterade plan mot kränkande behandling för läsåret 2018/2019. Planen saknar en utvärdering av fjolårets trygghetsarbete liksom en kartläggning som ska ligga till grund för årets främjande och förebyggande arbete. I planen beskrivs Kyrkbacksskolans åtgärdande arbete vid kränkande behandling samt hur rapportering av eventuella kränkingsanmälningar sker. Det framgår bland annat att rektorn ska rapportera vidare kränkingsanmälningar till huvudmannen.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Ljusnarsbergs kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Ljusnarsbergs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ljusnarsbergs kommun fullgör inte de uppgifter och det ansvar som följer av huvudmannskapet. Utredningen visar att trots Kyrkbacksskolan mycket låga kunskapsresultat och flera byten av rektorer och byten av bildningschefer, tar inte huvudmannen sitt ansvar för att styra och utveckla skolverksamheten. Vidare är ett fungerande kvalitetsarbete en grundförutsättning för att säkerställa att utbildningen bedrivs i enlighet med styrdokumentet. Att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven, är nödvändigt för elevernas rätt till en god utbildning i en trygg miljö ska säkerställas. Huvudmannen säkerställer inte heller att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Bristerna leder till att eleverna vid kommunens

grundskola ges sämre förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Bristerna är allvarliga och har pågått en längre tid. Brister inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete i förskoleklassen och grundskolan konstaterades även i tillsyn år 2015 och 2010. Att brister inom samma område åter konstateras vid Skolinspektionens besök i november 2018 är allvarligt. Mot denna bakgrund finner Skolinspektionen att det föreligger skäl att förena föreläggandet med vite.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Förutsättningar för utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Ljusnarsbergs kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen.

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Maria Sundkvist, enhetschefen Sofia Lindstrand, tf. avdelningsjuristen Stina Nilsson och juristen Helena Boson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

X Tommy Lagergren

Biträdande generaldirektör
Signerat av: Tommy Lagergren

X Tobias Thorén

Föredragande
Signerat av: Tobias Thoren

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Ljusnarsbergs kommun

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Bilaga 1

Fakta om Ljusnarsbergs kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ljusnarsbergs kommun under hösten 2018. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformerna förskoleklass och grundskola.

Det politiska ansvaret för grundskolan i Ljusnarsbergs kommun ligger på bildnings- och sociala utskottet till vilket kommunstyrelsen delegerat ansvaret. Till sin hjälp har utskottet på förvaltningsnivå en bildningschef. Ny bildningschef tillträdde den 3 december 2018 fast med ny titel, skolchef.

Kyrkbacksskolan i Kopparberg är den enda grundskolan i Ljusnarsbergs kommun. Den omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–9. Det går cirka 447 elever på skolan. Skolan leds av en tillförordnad rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer. Rektorstjänsten kommer att utlysas efter att en utredning av skolorganisationen genomförts.

Måluppfyllelse

Årskurs 1

Enligt skolans redovisning inför tillsyn nådde 60 procent av eleverna i årskurs 1 kunskapskraven i läsförståelse vid läsårets slut 2018.

Årskurs 3

Skolan eller huvudmannen har inte redovisat några uppgifter om hur stor andel elever som har nått kunskapskraven i olika ämnen i slutet av årskurs 3.

Av nationell statistik för 2018 framgår att mellan 34,3 och 80,0 procent av eleverna har nått kravnivån på olika delprov i de nationella proven i matematik. Motsvarande andelar i svenska ligger mellan 45,2 och 90,0 procent. För samtliga delprov i respektive ämne är det en mindre andel elever som når kravnivån jämfört med riket. För svenska som andraspråk saknas uppgifter.

Årskurs 6

Av nationell statistik över terminsbetygen, våren 2018, framgår att 46,2 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kunskapskraven i alla ämnen jämfört med 77,1 procent i riket. I sju av totalt 16 redovisade ämnen - däribland svenska, engelska och matematik - är den genomsnittliga betygspoängen lägre än 10, vilket är den poäng som betyget E ger. Inte i något ämne har pojkar en högre genomsnittlig betygspoäng än flickor.

Årskurs 9

Av nationell statistik över slutbetygen läsåret 2017/18 framgår att 52,4, procent av eleverna i årskurs 9 uppnådde kunskapskraven i alla ämnen, jämfört med riket som låg

på 75,6 procent. Andelen elever som var behöriga att söka yrkesprogram var 77,3 procent (riket 84,4) och det genomsnittliga meritvärdet var 179,4 (riket 228,7). Den genomsnittliga betygspoängen för flickor var 213,6 och för pojkar 148,2. Skillnaderna var som störst i hem- och konsumentkunskap (flickor 18,0 och pojkar 13,3), musik (13,5 respektive 8,4), biologi (13,7 respektive 7,3) och religionskunskap (13,4 respektive 8,6). I tio av totalt sexton redovisade ämnen är den genomsnittliga betygspoängen för pojkar lägre än 10. I samtliga ämnen utom ett har flickor en genomsnittlig betygspoäng som överstiger 12.

Det genomsnittliga meritvärdet (16 ämnen), de åtta senaste läsåren har varierat mellan 174,4 (2013/14) och 188,5 (2014/15). Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen varierar under dessa år mellan 47,1 (2013/14) och 68,8 procent (2015/16). Andelen som blivit behöriga till yrkesprogram har som högst varit 85,4 (2015/16) och som lägst 72,0 procent (2016/17).

Bilaga 2

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping eller via mail till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.